

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. spalio 24 d.*

„Muitų sąjunga ir bendrasis muitų tarifas — Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių (AKR) kilmės produktų importo preferencinis režimas — Kotonu susitarimo V priedo 1 protokolo 16 ir 32 straipsniai — Sintetinių pluoštų importas iš Nigerijos į Europos Sąjungą — Kompetentingų eksporto valstybės institucijų išduotame judėjimo sertifikate EUR.1 padaryti pažeidimai — Komisijai pateikto pavyzdžio neatitinkantis antspaudas — Po eksportavimo išduoti sertifikatai ir pakeičiantys sertifikatai — Bendrijos muitinės kodeksas — 220 ir 236 straipsniai — Galimybė a posteriori taikyti lengvatinį maito tarifą, kuris prašymo grąžinti pateikimo metu nebegalioja — Sąlygos“

Byloje C-175/12

dėl *Finanzgericht München* (Vokietija) 2012 m. vasario 16 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2012 m. balandžio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Sandler AG

prieš

Hauptzollamt Regensburg

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis dešimtosios kolegijos pirmininkas E. Juhász, teisėjai A. Rosas ir C. Vajda (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2013 m. liepos 10 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Sandler AG*, atstovaujamos *Steuerberater H.-M. Wolfgang, Rechtsanwältinnen N. Harksen* ir R. Hannemann-Kacik,
- *Hauptzollamt Regensburg*, atstovaujamos M. Brandl ir C. Stephan,
- Graikijos Respublikos, atstovaujamos F. Dedousi,
- Europos Komisijos, atstovaujamos L. Keppenne ir B.-R. Killmann,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto Partnerystės susitarimo tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių (OL L 317, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 35 t., p. 3), Bendrijos vardu patvirtinto 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimu 2003/159/EB (OL L 65, 2003, p. 27; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 46 t., p. 121; toliau – Kotonu susitarimas), V priedo 1 protokolo 16 ir 32 straipsnių, 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), iš dalies pakeisto 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1791/2006 (OL L 363, p. 1; toliau – Muitinės kodeksas), 220 ir 236 straipsnių ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), pastarąjį kartą iš dalies pakeisto 2007 m. vasario 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 214/2007 (OL L 62, p. 6; toliau – Reglamentas Nr. 2454/93), 889 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Sandler AG* (toliau – *Sandler*) ir *Hauptzollamt Regensburg* (Rėgensburgo vyriausioji muitinė, Vokietija, toliau – HZA) dėl dviejų sprendimų nustatyti importo maitus, kuriuos HZA, atlikusi patikrinimą išleidus prekes, priėmė dėl to, kad kompetentingų Nigerijos valdžios institucijų išduotuose judėjimo sertifikatuose EUR.1 (toliau – sertifikatai EUR.1) esantys antspaudai neatitiko šių valdžios institucijų Europos Komisijai pateiktų antspaudų pavyzdžių.

Teisinis pagrindas

Kotonu susitarimas

- 3 Kotonu susitarimu Europos Sąjunga vienašališkai nustatė lengvatinių tarifų režimą Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno grupės valstybių (AKR) (toliau – AKR valstybės) kilmės produktams. Tuo tikslu jai iki 2007 m. gruodžio 31 d. buvo suteikta sąlygos dėl palankiausio režimo statuso išimtis, numatyta 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše sudarytos sutarties, įsteigiančios Pasaulio prekybos organizaciją (PPO) ir patvirtintos 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80), 1A priede išdėstyto 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) 1 straipsnio 1 dalyje. Šis režimas nuo 2008 m. sausio 1 d. nebetaikomas.
- 4 Kotonu susitarimo 36 straipsnio 3 dalyje buvo numatyta, kad parengiamuoju laikotarpiu šio susitarimo V priede nustatytomis sąlygomis visoms AKR valstybėms išlaikomos neabipusės prekybos lengvatos, taikomos pagal Ketvirtąją konvenciją, sudarytą tarp AKR valstybių ir Bendrijos. Todėl tam tikrus produktus, įskaitant AKR valstybių kilmės tekstilę, į Sąjungą buvo leista importuoti netaikant muitų ir lygiaverčio poveikio mokesčių. Šio susitarimo 37 straipsnio 1 dalyje buvo nurodyta, kad parengiamasis laikotarpis baigsis vėliausiai 2007 m. gruodžio 31 d.
- 5 To paties susitarimo V priede buvo nustatytos parengiamuoju laikotarpiu taikytos prekybos režimo sąlygos. Remiantis minėto priedo 1 protokolo dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžimo ir administracinio bendradarbiavimo metodų (toliau – 1 protokolas) nuostatomis, AKR valstybių kilmės

produktams, importuojamiems į Sąjungą, pagal 1 protokolo 14 straipsnio 1 dalies a punktą Kotonu susitarimo V priedas buvo taikomas pateikus sertifikatą EUR.1, išduotą eksporto valstybės muitinės institucijų pagal 1 protokolo 15 straipsnio 1 dalį.

6 Ant sertifikatų EUR.1 buvo dedami eksporto valstybės muitinės institucijų antspaudai, kurių pavyzdžiai, remiantis 1 protokolo 31 straipsnio 1 dalimi, turėjo būti pateikti Komisijai, kuri juos persiųsdavo valstybėms narėms. Toje pačioje nuostatoje buvo numatyta, kad sertifikatai EUR.1 priimami, norint taikyti preferencinį režimą nuo tos dienos, kai Komisija gauna reikalingą informaciją. 1 protokolo 31 straipsnio 2 dalyje buvo nurodyta, kad Sąjunga ir AKR valstybės padeda viena kitai įgaliodamos kompetentingas muitinės institucijas tikrinti sertifikatų EUR.1 autentiškumą.

7 1 protokolo 23 straipsnyje buvo numatyta, kad kilmės įrodymai pateikiami importuojančios šalies muitinei toje šalyje nustatyta tvarka.

8 1 protokolo 16 straipsnis „Judėjimo sertifikatų EUR.1 išdavimas po eksportavimo“ buvo suformuluotas taip:

„1. <...> išskirtiniais atvejais [sertifikatas EUR.1] gali būti išduotas jau eksportavus jame nurodytus produktus, jei:

a) jis nebuvo išduotas eksportavimo metu dėl klaidų ar netyčinio aplaidumo arba esant ypatingoms aplinkybėms; arba

b) muitinės pareigūnams įtikinamai įrodoma, kad [sertifikatas EUR.1] buvo išduotas, bet dėl techninių priežasčių importuojant nepripažintas.

2. Vykdydamas šio straipsnio 1 dalies sąlygas, eksportuotojas savo paraiškoje turi nurodyti produktų, kuriems išduodamas [sertifikatas EUR.1], eksportavimo vietą, datą ir prašymo priežastis.

3. Muitinės pareigūnai gali išduoti [sertifikatą EUR.1] po eksportavimo, tik patikrinę, ar eksportuotojo paraiškoje pateikti duomenys atitinka duomenis kituose atitinkamuose eksporto dokumentuose.

4. Po eksportavimo išduodami [sertifikatai EUR.1] turi būti patvirtinti viena iš šių frazių:

„NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT“, „DÉLIVRÉ A POSTERIORI“, „RILASCIATO A POSTERIORI“, „AFGEDEVEN A POSTERIORI“, „ISSUED RETROSPECTIVELY“, „UDSTEDT EFTERFØLGENDE“, „ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ“, „EXPEDIDO A POSTERIORI“, „EMITIDO A POSTERIORI“, „ANNETTU JÄLKIKÄTEEN“, „UTFÄRDAT I EFTERHAND“.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytas patvirtinimas įrašomas [sertifikato EUR.1] langelyje „Pastabos“.

9 1 protokolo 18 straipsnyje „Judėjimo sertifikatų EUR.1 išdavimas pagal anksčiau išduotą kilmės įrodymą“ buvo nurodyta:

„Kai kilmės statusą turintys produktai yra AKR valstybės ar [Sąjungos] muitinės priežiūroje, norint persiųsti visas ar dalį šių produktų [visus šiuos produktus ar dalį jų] kitur AKR valstybių ar [Sąjungos] teritorijoje, kilmės įrodymo dokumento originalą galima pakeisti vienu ar keliais [sertifikatais EUR.1]. Pakeičiantis [sertifikatas (-ai) EUR.1] išduodamas muitinės įstaigoje, kuri produktus prižiūri.“

10 1 protokolo 32 straipsnyje „Kilmės įrodymo patikrinimas“ buvo nustatyta:

„1. Kilmės įrodymų paskesni patikrinimai atliekami atsitiktinai arba kai importuojančios šalies muitinės turi pagrįstų abejonių dėl šių dokumentų autentiškumo, juose išvardytų produktų kilmės statuso arba dėl kitų šio Protokolo reikalavimų vykdymo.“

2. Pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas importuojančios šalies muitinės eksportuojančios šalies muitinei grąžina [sertifikatą EUR.1] ir sąskaitą faktūrą, jei ji buvo pateikta, deklaraciją sąskaitoje faktūroje arba šių dokumentų kopijas, [prireikus] nurodydami [nurodydamos] užklauso priežastis. Bet kurie gauti dokumentai ir informacija, iškeliantys prielaidą, kad kilmės įrodyme pateikta informacija yra neteisinga, persiunčiami kartu su prašymu atlikti patikrinimą.

3. Patikrinimą atlieka eksportuojančios šalies muitinė. Ji turi teisę pareikalauti bet kurių įrodymų ir atlikti bet kurį eksportuotojo sąskaitų patikrinimą ar bet kurį kitą, jos manymu, būtiną patikrinimą.

4. Jei importuojančios šalies muitinė nusprendžia laikinai sustabdyti preferencinio režimo taikymą atitinkamiems produktams iki to laiko, kol bus gauti patikrinimo rezultatai, importuotojui pasiūloma išleisti produktus, panaudojant reikiamas atsargumo priemones.

5. Patikrinimo prašanti muitinė apie patikrinimo rezultatus informuojama kaip galima greičiau. Šie rezultatai turi aiškiai parodyti, ar dokumentai autentiški ir ar nurodyti produktai yra kilę iš AKR valstybės [ar atitinkami produktai gali būti laikomi AKR valstybių kilmės] <...>, taip pat ar atitinka kitus šio Protokolo reikalavimus.

6. Jei, esant pagrįstoms abejonėms, per dešimt mėnesių nuo prašymo atlikti patikrinimą atsakymas negaunamas arba jei atsakyme nepakanka informacijos reikiamo dokumento autentiškumui arba tikrajai produktų kilmei nustatyti, prašymą pateikusi muitinė, išskyrus ypatingus atvejus, atsisako teikti lengvatas.

7. Jei patikrinimo procedūra arba bet kokia kita prieinama informacija nurodo, kad šio Protokolo nuostatos yra pažeidžiamos, AKR valstybė savo iniciatyva arba [Sąjungai] paprašius atlieka reikiamus tyrimus arba pasirūpina, kad tokie tyrimai neatidėliojant būtų atlikti, kad būtų galima tokius pažeidimus nustatyti ir užkardyti, ir šiuo tikslu atitinkama AKR valstybė gali pakviesti [Sąjungą] dalyvauti šiuose tyrimuose.“

11 Siedama padėti importuojančioms valstybėms narėms taikyti su Kotonu susitarime numatytu preferenciniu režimu susijusias nuostatas, Komisija paskelbė dokumentą pavadinimu „Pastabos dėl AKR ir EB partnerystės susitarimo V priedo 1 protokolo, susijusios su sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžimu ir administracinio bendradarbiavimo metodais“ (OL C 228, 2002, p. 2, toliau – pastabos).

12 Šių pastabų 10, 15 ir 17 punktuose pateikti papildomi paaiškinimai, susiję su 1 protokolo 16 ir 32 straipsniais, taip pat duoti konkretūs pavyzdžiai su nurodymais, kokių veiksmų turi būti imtasi.

13 Pastabų 10 punkte „16 straipsnis – Techninės priežastys“ nustatyta:

„[Sertifikatas EUR.1] gali būti atmestas dėl „techninių priežasčių“, jei nebuvo išduotas laikantis nustatytų nuostatų. Tai yra atvejai, kai po eksportavimo išduotas sertifikatas gali būti pateikiamas vėliau. Ši kategorija apima, pavyzdžiui, toliau nurodytus atvejus:

<...>

— antspaudo ir parašo ant [sertifikato EUR.1] nebuvimas (11 atvejais),

<...>

— ant [sertifikato EUR.1] uždėtas naujas antspaudas, kurio pavyzdys dar nepateiktas,

<...>

Kokių veiksmų reikia imtis?

Uždėjus spaudą „DOKUMENTAS ATMESTAS“ ir nurodžius atmetimo priežastį ar priežastis, sertifikatas gražinamas importuotojui, kad šis galėtų gauti naują sertifikatą po eksportavimo. Tačiau muitinės administracija gali pasidaryti atmesto sertifikato kopiją patikrinimo išleidus prekes tikslais arba jeigu ji turi pagrindo įtarti sukčiavimą.“

- 14 Pastabų 15 punkte „32 straipsnis – Atsisakymas taikyti preferencinį režimą be patikrinimo“ numatyta:

„Tai yra atvejai, kai kilmės įrodymas laikomas netaikytinu. Ši kategorija apima, be kita ko, toliau nurodytus atvejus:

- produktams, su kuriais susijęs [sertifikatas EUR.1], preferencinis režimas netaikomas,
- prekių paskirties laukelis (EUR.1 8 langelis) nepažymėtas arba susijęs su kitomis prekėmis nei tos, kurios pateiktos,

<...>

Kokių veiksmų reikia imtis?

Ant kilmės įrodymo dokumento turi būti pažymėta „NETAIKYTINAS“ ir jį turi pasilikti muitinės administracija, kuriai buvo pateiktas, kad būtų išvengta bet kokio kito bandymo jį panaudoti.

Prireikus importuojančios šalies muitinė apie šį atsisakymą nedelsdama informuoja eksportuojančios šalies muitinę.“

- 15 Pastabų 17 punktą „32 straipsnis – Pagrįsta abejonė“ suformuluotas taip:

„Ši situacija susijusi, pavyzdžiui, su tokiais atvejais:

<...>

- nėra [sertifikatą EUR.1] išdavusios institucijos parašo arba datos,
- iš prekių, pakuočių ar kitų lydymųjų dokumentų galima spręsti, kad kilmė skiriasi nuo nurodytosios [sertifikate EUR.1],

<...>

- dokumente panaudotas antspaudas skiriasi nuo pateikto pavyzdžio.

Kokių veiksmų reikia imtis?

Dokumentas nusiunčiamas jį išdavusioms institucijoms, kad šios atliktų patikrinimą išleidus prekes, kartu nurodžius prašymo atlikti patikrinimą priežastis. Kol laukiama patikrinimo rezultatų, muitinės institucijos imasi visų priemonių, kurios, jų manymu, reikalingos siekiant užtikrinti taikytinų muitų sumokėjimą.“

Muitinės kodeksas

- 16 Muitinės kodeksas buvo panaikintas 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 450/2008, nustatančiu Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas) (OL L 145, p. 1), kurio tam tikros nuostatos taikytinos nuo 2008 m. birželio 24 d., o kitos

nuostatos taikytinos nuo 2013 m. birželio 24 d. Tačiau, atsižvelgiant į laiką, kada susiklostė pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybės, šiam ginčui taikomos Muitinės kodekse įtvirtintos taisyklės.

- 17 Muitinės kodekso 77 straipsnis buvo skirtas atvejams, kuriais muitinės deklaracija pateikiama naudojantis duomenų apdorojimo techninėmis priemonėmis; jame buvo numatyta, kad šiais atvejais muitinės gali atleisti deklaruojantįjį asmenį nuo pareigos kartu su deklaracija pateikti lydimuosius dokumentus. Tačiau tokiais atvejais šie dokumentai turėjo likti muitinėje.
- 18 Muitinės kodekso 78 straipsniu muitinės institucijoms buvo leidžiama daryti pakeitimus muitinės deklaracijoje ir išleidus prekes tikrinti prekybos dokumentus ir duomenis, susijusius su importo operacijomis. Jeigu atlikus vėlesnius patikrinimus paaiškėdavo, jog atitinkamos muitinės procedūros atlikimo tvarką reglamentuojančios nuostatos buvo taikytos remiantis neteisinga arba neišsamia informacija, muitinės institucijos, remdamosi nauja turima informacija, imdavosi priemonių, būtinų susidariusiai padėčiai sureguliuoti.
- 19 Muitinės kodekso 236 straipsnio 1 dalyje dėl procedūros, susijusios su muitų, susijusių su neegzistuojančia laikyta skola muitinei, grąžinimu arba atsisakymu juos išieškoti, buvo nurodyta:

„Importo arba eksporto muitai grąžinami nustačius, kad tada, kai jie buvo sumokėti, tokių muitų suma nebuvo teisiškai privaloma sumokėti arba kad ši suma buvo įtraukta į apskaitą nesivadovaujant 220 straipsnio 2 dalimi.

<...>

Muitai negrąžinami ir neatsisakoma jų išieškoti, jeigu įvykių, dėl kurių buvo sumokėta arba įtraukta į apskaitą teisiškai neprivaloma sumokėti pinigų suma, priežastis buvo tyčiniai suinteresuoto[jo] asmens veiksmai.“

- 20 Remdamasi Muitinės kodekso 247 straipsniu, Komisija priėmė minėtam kodeksui įgyvendinti būtinas priemones.
- 21 Kiek tai susiję su muitų grąžinimo arba atsisakymo juos išieškoti procedūra, Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnio 1 dalyje buvo įtvirtintos kelios taisyklės dėl lengvatinio tarifų režimo suteikimo išleidus prekes:

„Kai prašymas grąžinti arba atsisakyti išieškoti pagrįstas tuo, kad tuo metu, kai buvo priimta išleidimo į laisvą apyvartą deklaracija, prekėms galėjo būti pritaikytas sumažintas arba nulinis importo tarifas, pagal tarifinę kvotą, tarifinę viršutinę ribą arba kitą lengvatinį tarifų režimą, muitai grąžinami arba atsisakoma juos išieškoti tik tada, jei prašymo grąžinti arba atsisakyti išieškoti ir kitų būtinų dokumentų pateikimo metu:

- tarifinė kvota, tais atvejais, kai ji taikoma, buvo neišnaudota;
- kitais atvejais, – nebuvo sugrąžinta įprastinė maito norma.

Jei ankstesnėje pastraipoje nurodytos sąlygos neįvykdomos, nepaisant to, leidimas grąžinti muitus arba atsisakyti juos išieškoti suteikiamas, jeigu sumažintas arba nulinis tarifas prekėms nebuvo pritaikytas dėl pačios muitinės klaidos, o išleidimo į laisvą apyvartą deklaracijoje buvo nurodyti visi duomenys ir prie jos buvo pridėti visi dokumentai, būtini sumažinto arba nulinio tarifo taikymui.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 22 Laikotarpiu nuo 2005 m. gegužės 19 d. iki 2007 m. liepos 11 d. *Sandler*, elektroniniu būdu pateikusi muitinės deklaracijas ir naudodama sistemą ATLAS, į laisvą apyvartą Sąjungoje išleido kelias sintetinių pluoštų siuntas. *Hauptzollamt Hamburg-Hafen-Waltershof* (Hamburgo uosto teritorinė muitinė) šias prekes į laisvą apyvartą išleido remdamasi deklaruota kilme (būtent Nigerija), o tai leido taikyti lengvatinį nulinį maito tarifą. Muitinės institucijos nereikalavo pateikti muitinės deklaracijose nurodytų sertifikatų EUR.1 ir jų nepatikrino.
- 23 2008 m. pagal Muitinės kodekso 78 straipsnį atlikusi sertifikatų EUR.1 patikrinimą išleidus prekes, HZA konstatavo, kad 34 sertifikatuose EUR.1 uždėtas apskritas antspaudas, kurio kraštuose buvo žodžiai „NIGERIA CUSTOMS SERVICE“ ir „TIN CAN ISLAND PORT. LAGOS“, o vidurinėje dalyje, po datos, – žodžiai „ASST.COMPTROLLER o/c Export Seat Releasing Officer“. HZA tvirtinimu, šis antspaudas neatitiko pavyzdžio, kurį Nigerijos valdžios institucijos, remdamosi 1 protokolo 31 straipsnio 1 dalimi, pateikė Komisijai: pastarasis buvo pailgos formos antspaudas, kurio kraštuose buvo žodžiai „NIGERIA CUSTOMS SERVICE“ ir „EXPORT SEAT“, o viduje, po datos, – žodžiai „TINCAN PORT“:

Sertifikatuose EUR.1 uždėtas antspaudas	Nigerijos valdžios institucijų pateiktas atspaudos pavyzdys
---	---

- 24 Remiantis informacija, kurią HZA pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, Nigerijos valdžios institucijų pateikti atspaudų pavyzdžiai galiojo nuo 2003 m. liepos 1 d. iki to laiko, kol pasibaigė Kotonu susitarimo V priede numatytas preferencinis režimas, t. y. 2007 m. gruodžio 31 d., ir tuo laikotarpiu Nigerijos valdžios institucijos nepranešė apie jokių šių pavyzdžių pasikeitimą.

- 25 Dėl šios priežasties HZA 2008 m. balandžio 30 d. raštu informavo *Sandler*, kad sertifikatai EUR.1 negali būti pripažinti ir ant jų turi būti uždėta žyma „atmestas dokumentas“. Be to, HZA nurodė, kad reikia sumokėti importo maito mokesčius, tačiau pateikus naują sertifikatą EUR.1 įmanoma, kad sumokėti maitai bus gražinti. Dviem 2008 m. gegužės 14 d. ir 2008 m. birželio 3 d. sprendimais dėl importo maitų nustatymo HZA, pritaikiusi trečiųjų valstybių kilmės prekėms taikytiną 4% maito mokesčio tarifą, pareikalavo sumokėti maito mokesčius – iš viso 65 612,71 EUR.
- 26 2008 m. rugsėjo 10 d. *Sandler* pateikė sertifikatus EUR.1, kuriuose antspaudai atitiko Komisijai pateiktą pavyzdį, ir paprašė sumokėtus maito mokesčius gražinti remiantis minėtais dviem sprendimais dėl importo maitų nustatymo. Šių sertifikatų EUR.1 laukelyje Nr. 7 „Pastabos“ buvo nurodyta „being issued in replacement of EUR.1 <...>“ („išduota pakeičiant EUR.1 <...>“), taip pat HZA atmestų sertifikatų data ir numeris.
- 27 2008 m. rugsėjo 22 d. sprendimu HZA atsisakė gražinti sumokėtą maito mokesčių motyvuodama tuo, kad pagal Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnio 1 dalį preferencinis režimas išleidus prekes gali būti taikomas, tik jei prašymo gražinti pateikimo metu tebegalioja lengvatinis maito tarifas. Tačiau kadangi Kotonu susitarime numatytas preferencinis režimas buvo pasibaigęs 2007 m. gruodžio 31 d., nuo 2008 m. sausio 1 d. iš Nigerijos importuotoms prekėms nebebuvo numatyta jokie lengvatinio maito tarifo.
- 28 Be to, *Sandler* paprašė gražinti maito mokesčius pagal Muitinės kodekso 239 straipsnį dėl teisingumo priežasčių. Šį prašymą HZA taip pat atmetė 2009 m. vasario 23 d. sprendimu.
- 29 Dėl kiekvieno iš šių dviejų sprendimų *Sandler* pateikė prieštaravimus, tačiau abu buvo atmesti. Todėl *Sandler* dėl kiekvieno iš šių dviejų sprendimų pareiškė po ieškinį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme. Minėtas teismas tas bylas sujungė.
- 30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme *Sandler* tvirtina, kad netikslumas sertifikate EUR.1, išduotame trečiosios valstybės maitinės institucijų įgyvendinant administracinio bendradarbiavimo sistemą, laikytinas klaida, kurios ūkio subjektas negali nustatyti. Iš tiesų pastarajam nepavesta jokia kontrolės funkcija, tuo labiau, kad nenumatyta, jog su būtino antspaudo pavyzdžiu galima susipažinti importuojančios šalies maitinės institucijose. Be to, *Sandler* pažymi, kad pirminiai sertifikatai EUR.1 materialinės teisės požiūriu surašyti teisingai, tik buvo panaudotas neteisingas antspaudas. Ji teigia, kad dėl to tai nėra ir negaliojantys sertifikatai EUR.1. Uždėdamas neteisingą antspaudą Nigerijos valdžios institucijos paprasčiausiai padarė formalią klaidą, kurią ištaisė išdavusios pataisytus sertifikatus EUR.1 po to, kai prekės buvo išleistos.
- 31 Grįsdama savo požiūrį *Sandler* nurodo, kad nagrinėjamu atveju, užuot pasirėmus 1 protokolo 16 straipsnyje nurodyta procedūra, turėjo būti atliktas sertifikatų EUR.1 patikrinimas išleidus prekes pagal minėto protokolo 32 straipsnį, nes valstybės, kuri yra Kotonu susitarimo dalyvė, kompetentingų institucijų išduoti kilmės sertifikatai EUR.1 negalėjo būti panaikinti vienašališkai, nedalyvaujant tos valstybės institucijoms. Atsisakius pripažinti sertifikatą EUR.1 remiantis 1 protokolo 16 straipsniu, yra neginčytina, kad prekei, atsižvelgiant į jos kilmę, taikomas preferencinis režimas, o dėl vidaus administravimo priežasčių problemiškas yra tik tinkamas sertifikatų EUR.1 išdavimas. Kadangi HZA nepateikė 1 protokolo 32 straipsnyje numatyto prašymo atlikti patikrinimą išleidus prekes, manytina, kad nebuvo jokių abejonių dėl dokumento, patvirtinančio, jog turi būti taikomas preferencinis režimas, tikrumo.
- 32 HZA iš esmės tvirtina, kad 1 protokolo 16 straipsnis nagrinėjamu atveju buvo taikytinas, nes ant originalių sertifikatų EUR.1 uždėtas antspaudas, kuris aiškiai skyrėsi nuo Nigerijos valdžios institucijų pateiktų pavyzdžių. 1 protokolo 16 straipsnyje nurodytos techninės klaidos susijusios su didesniais trūkumais nei nurodytieji to paties protokolo 32 straipsnyje. Be to, HZA pažymi, kad nagrinėjamu atveju panaudotas antspaudas visiškai skyrėsi nuo pateiktų pavyzdžių ir į juos buvo visiškai nepanašus, todėl tai nėra abejonę dėl sertifikato EUR.1 autentiškumo pateisinantis „skirtumas“, kaip tai suprantama

pagal pastabų 17 punktą, palyginti su pateiktu pavyzdžiu. Ginčo objektu esančių antspaudų ir Nigerijos valdžios institucijų pateiktų pavyzdžių skirtumas yra toks didelis, kad lengvatinis maito tarifas negali būti taikomas.

- 33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad siekiant išspręsti jo nagrinėjama bylą labai svarbu žinoti, ar HZA pagrįstai galėjo nesutikti su *Sandler* prašymu grąžinti maitus motyvuodama tuo, kad pagal Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnį maitai gali būti grąžinami tik tuo atveju, jei lengvatinis tarifas, kuris buvo taikomas tuo metu, kai prekės buvo išleistos į laisvą apyvartą, tebetaikomas prašymo grąžinti maitus pateikimo metu. Nors pagal Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnį esant tokiai aplinkybei nedraudžiama grąžinti maitus, kyla klausimas, ar valstybės narės institucijos gali, nepateikusios 1 protokolo 32 straipsnyje numatyto oficialaus prašymo atlikti patikrinimą išleidus prekes, tikrinti ir (arba) atsisakyti pripažinti AKR valstybės išduotą sertifikatą EUR.1, jei tos valstybės maitinės institucijos panaudojo kitą antspaudą, o ne tą, kurio pavyzdys pateiktas Komisijai, ir dėl to savo pačių iniciatyva atsisakyti taikyti importuotojui lengvatini maito tarifą.
- 34 Tokiomis aplinkybėmis *Finanzgericht München* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento Nr. 2454/93] 889 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka turi būti aiškinama taip, kad joje reglamentuojamas tik tokio prašymo grąžinti atvejis, kai prekė į laisvą apyvartą iš pradžių buvo išleista pritaikius trečiosioms šalims taikomą maito tarifą ir vėliau paaiškėja, jog maitinės deklaracijos pateikimo metu iš tiesų galiojo sumažintas arba nulinis maito tarifas (nagrinėjamu atveju – lengvatinis maito tarifas), tačiau kurio galiojimas pateikiant prašymą grąžinti buvo pasibaigęs, ir dėl to prieš suinteresuotąjį asmenį, šiam pateikus prašymą grąžinti, negalima remtis tuo, kad pasibaigė terminuoto lengvatinio maito tarifo galiojimas jeigu deklaruojuant prekes buvo suteiktas lengvatinis maito tarifas ir tik vėliau išieškodamas maitus maitų administratorius atsisakė taikyti lengvatini maito tarifą ir remiamasi trečiosioms šalims taikomu maito tarifu?

2. Ar <...> 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktas ir (arba) 32 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad importo valstybės maitinės institucijos tais atvejais, kai eksporto valstybė ant [sertifikato EUR.1] uždėjo kitą antspaudą nei Komisijai pateiktas antspaudas pavyzdys, šį nukrypimą abejonės atveju gali laikyti „technine klaida“, kaip ji suprantama pagal <...> 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą, ir dėl to pripažinti [tokį sertifikatą] negaliojančiu nedalyvaujant eksporto valstybės maitinės institucijoms?

3. Jeigu atsakymas į antrąjį klausimą būtų teigiamas:

a) Ar <...> 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktas taikytinas ir tuomet, kai techninė klaida nustatoma ne tiesiogiai importo metu, o tik vėliau maitinės institucijoms atliekant patikrinimą?

b) Ar <...> 1 protokolo 16 straipsnio 4 ir 5 dalys gali būti aiškinamos taip, kad techninė klaida laikoma pašalinta, jei vėliau išduoto [sertifikato EUR.1] laukelyje „Pastabos“, nors ir ne tiesiogiai <...> 1 protokolo 16 straipsnio 4 dalyje nurodytu būdu, tačiau nurodoma taip, kad galiausiai tampa aišku, jog lengvatinio maito tarifo taikymo įrodymas buvo išduotas vėliau?

4. Jeigu atsakymas į antrąjį klausimą būtų neigiamas:

Ar Maitinės kodekso 236 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad importo maitų pagal įstatymą nereikėjo mokėti ir dėl to jie pagal Maitinės kodekso 220 straipsnio 1 dalį buvo išieškoti nepagrįstai, jei iš pradžių naudotų [sertifikatų EUR.1] importo valstybės maitinės institucijos negalėjo pripažinti negaliojančiais be eksporto valstybės maitinės institucijų įsikišimo?

5. Ar ir tuo atveju, kai pagal <...> 1 protokolo 16 straipsnį vėliau išduotas [sertifikatas EUR.1] pateikiamas vėliau, jau išieškotų ir sumokėtų importo muitų gražinimas dėl [Reglamento Nr. 2454/93] 889 straipsnio galimas tik tuomet, jei lengvatinis maito tarifas tebetaikomas prašymo gražinti pateikimo metu?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 35 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antrą įtrauką reikia aiškinti taip, kad ja draudžiama prašyti gražinti maitus, jeigu paleidžiant prekes į laisvą apyvartą buvo paprašyta preferencinio maitų režimo ir jis buvo pritaikytas ir tik vėliau, atlikdamos patikrinimą išleidus prekes, kai preferencinis maitų režimas jau nebegaliojo ir buvo taikomas standartinis maito tarifas, importo valstybės institucijos išieškojo skirtumą, palyginti su prekėms iš trečiųjų šalių taikytinu maito tarifu.
- 36 Šiuo klausimu konstatuotina, kad, beje, kaip savo prašyme pažymi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Maitinės kodekso 236 straipsnio taikymo išimtis, numatyta Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antroje įtraukoje, remiantis pastarosios nuostatos tekstu, skirta tik tiems atvejams, kai prekė į laisvą apyvartą išleidžiama pritaikius standartinį maito tarifą, tačiau vėliau paaiškėja, kad remiantis, pavyzdžiui, preferenciniu režimu galėjo būti paprašyta taikyti sumažintą arba netgi nulinį maito tarifą.
- 37 Todėl esant tokiai situacijai, kokia yra pagrindinėje byloje, kai leidžiant prekes į laisvą apyvartą buvo paprašyta preferencinio maitų režimo ir jis buvo pritaikytas ir tik vėliau, atlikdamos patikrinimą išleidus prekes, kai preferencinis maitų režimas jau nebegaliojo ir buvo taikomas standartinis maito tarifas, importo valstybės institucijos išieškojo skirtumą, palyginti su prekėms iš trečiųjų šalių taikytinu maito tarifu, Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antra įtrauka negali būti kliūtis pateikti prašymą gražinti minėtą skirtumą.
- 38 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 2454/93 889 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antrą įtrauką reikia aiškinti taip, kad ja nedraudžiama prašyti gražinti maitus, jeigu leidžiant prekes į laisvą apyvartą buvo paprašyta preferencinio maitų režimo ir jis buvo pritaikytas ir tik vėliau, atlikdamos patikrinimą išleidus prekes, kai preferencinis maitų režimas jau nebegaliojo ir buvo taikomas standartinis maito tarifas, importo valstybės institucijos išieškojo skirtumą, palyginti su prekėms iš trečiųjų šalių taikytinu maito tarifu.

Dėl antrojo klausimo ir trečiojo klausimo pirmos dalies

- 39 Antruoju klausimu ir trečiojo klausimo pirma dalimi, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą ir 32 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jeigu per patikrinimą po to, kai prekės buvo išleistos, paaiškėja, jog ant sertifikato EUR.1 buvo uždėtas eksporto valstybės institucijų pateikto pavyzdžio neatitinkantis antspaudas, importo valstybės maitinės institucijos gali atsisakyti pripažinti tokį sertifikatą ir gražinti jį importuotojui, kad sudarytų jam galimybę gauti po eksportavimo išduotą sertifikatą pagal 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą, o ne pradėti šio protokolo 32 straipsnyje numatytą procedūrą.
- 40 Šiuo klausimu primintina, kad pagal 1 protokolo 14 straipsnio 1 dalies a punktą eksporto valstybės maitinės institucijų išduoto sertifikato EUR.1 pateikimas buvo išankstinė procedūrinė sąlyga, kad AKR valstybių kilmės produktams galėtų būti taikomas Kotonu susitarimo V priede nustatytas režimas.

- 41 Be to, 1 protokolo 31 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta, kad ant sertifikatų EUR.1 turi būti uždėtas eksporto valstybės muitinės institucijų antspaudas, kurio pavyzdžiai buvo pateikti Komisijai, kuri juos pateikia valstybėms narėms. Remiantis tos dalies antra pastraipa, sertifikatai EUR 1 buvo priimami norint taikyti preferencinį režimą nuo tos dienos, kai Komisija gauna reikiamą informaciją.
- 42 Yra aišku, kad ant pagrindinėje byloje nagrinėjamų sertifikatų EUR 1 uždėti antspaudai akivaizdžiai neatitiko Nigerijos institucijų Komisijai pateiktų pavyzdžių, nes šie pavyzdžiai galiojo nuo 2003 m. liepos 1 d. iki Kotonu susitarimo V priede numatyto preferencinio režimo galiojimo pabaigos, t. y. 2007 m. gruodžio 31 d., o Nigerijos institucijos nepranešė apie kokius nors pakeitimus.
- 43 Iš to matyti, kad pagal 1 protokolo 31 straipsnio 1 dalies antrą įtrauką importo valstybės narės institucijos bet kuriuo atveju negalėjo pripažinti tokių sertifikatų EUR 1, kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje.
- 44 Kiek tai susiję su veiksmais, kurių importo valstybės narės institucijos turi imtis tokiu atveju, 1 protokole nėra jokios nuostatos, kuria būtų aiškiai apribota, viena vertus, šio protokolo 16 straipsnyje ir, kita vertus, jo 32 straipsnyje nurodyta taikymo sritis. Taigi atrodo, kad šiuo protokolu importo valstybės narės institucijoms suteikiama tam tikra diskrecija.
- 45 Pasirenkant vieną iš šių procedūrų reikia, be kitų 1 protokolo taisyklių ir pastabų, atsižvelgti į visas konkrečius atvejo aplinkybes, įskaitant faktines aplinkybes.
- 46 Be to, pastabose, kurios, nors ir yra visiškai neprivalomos valstybių narių institucijoms, yra naudinga priemonė siekiant užtikrinti vienodą 1 protokolo nuostatų taikymą, taip pat nėra nuorodų šiuo klausimu.
- 47 Iš tiesų šių pastabų 10 ir 17 punktai gali nukreipti institucijos, kuri susiduria su situacija, kai panaudoti antspaudai skiriasi nuo pateiktų pavyzdžių, veiksmus. Minėtų pastabų 10 punkte rekomenduojama „naujo antspaudo, kurio pavyzdys dar nepateiktas“, atveju grąžinti sertifikatą importuotojui, kad jam po eksportavimo galėtų būti išduotas sertifikatas pagal 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą. Tačiau tų pačių pastabų 17 punkte tuo atveju, kai panaudotas antspaudas „skiriasi nuo pateikto pavyzdžio“, patariama remiantis 1 protokolo 32 straipsniu nusiųsti sertifikatą eksporto valstybės institucijoms, kad šios atliktų patikrinimą išleidus prekes.
- 48 Tačiau reikia priminti, kad pastabų 10 punkte nurodyta galimybė lygiagrečiai taikyti 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies ir 32 straipsnio nuostatas ir dėl to patvirtinta, kad, priešingai, nei nurodė Komisija rašytinėse pastabose, tai, jog taikoma viena nuostata, automatiškai nereiškia, kad kita nuostata netaikoma. Iš tiesų minėtame 10 punkte numatyta, kad importo valstybės narės institucija, kuri grąžina atmestą sertifikatą importuotojui siekdama sudaryti jam galimybę pagal 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalį prašyti išduoti naują sertifikatą po eksportavimo, pasilieka atmesto sertifikato kopiją, be kita ko, pagal 1 protokolo 32 straipsnį atliktino „patikrinimo išleidus prekes tikslais“.
- 49 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad protokolu, Sąjungos ir trečiosios valstybės sudaryto susitarimo priede įtvirtinančiu taisyklės dėl produktų kilmės, nustatyta administracinio bendradarbiavimo sistema grindžiama abipusiu importo valstybių narių institucijų ir eksporto valstybės narės institucijų pasitikėjimu ir protokolu dėl produktų kilmės nustatytas bendradarbiavimas gali vykti, tik jei importo valstybė pripažįsta teisėtai pateiktus eksporto valstybės vertinimus šiuo klausimu (žr. 2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Afasia Knits Deutschland*, C-409/10, Rink. p. I-13331, 28 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 50 Tačiau abipusio pasitikėjimo reikalavimo nepaneigia tai, kad pagal 1 protokolą, atsižvelgiant į aplinkybes, importo valstybės institucijoms leidžiama pasirinkti, kurią iš šio protokolo 16 ir 32 straipsniuose numatytų procedūrų taikyti. Iš tiesų, priešingai, nei tvirtina *Sandler* ir Komisija, tiek pagal vieną, tiek pagal kitą procedūrą reikia, kad dalyvautų eksporto valstybės institucijos, o vienintelis

skirtumas yra tai, kad ryšį su šiomis institucijomis palaiko importo valstybės institucijos pagal 1 protokolo 32 straipsnį arba importuotojas pagal 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalį. Abiem atvejais atitinkamiems AKR valstybių kilmės produktams Kotonu susitarimo V priede nustatytas režimas gali būti taikomas tik po atitinkamų eksporto valstybės institucijų veiksmų. Taigi pagal 1 protokolo 16 straipsnį būtent eksporto valstybės institucijos, patikrinusios eksportuotojo prašyme esančią informaciją, galėjo išduoti sertifikatą EUR.1 po eksportavimo. Be to, eksporto valstybės institucijos atliko minėto protokolo 32 straipsnyje numatytus patikrinimus, kad patvirtintų sertifikatų EUR.1 autentiškumą ir produktų kilmę.

- 51 Be to, turi būti atmesti Komisijos argumentai, kad importo valstybės narės institucijos gali atsisakyti pripažinti sertifikatą EUR.1 tik tuomet, jei įtaria, kad yra nauji antspaudai, ir mano, kad trečioji valstybė pateiks joms jų pavyzdžius, o jeigu jos netiki, kad joms bus pateikti naujų antspaudų pavyzdžiai, jos neturi kito pasirinkimo, kaip tik pradėti 1 protokolo 32 straipsnyje numatytą patikrinimo išleidus prekes procedūrą. Importo valstybės narės institucijoms praktiškai būtų neįmanoma objektyviai atskirti šiuos du atvejus.
- 52 Kiek tai susiję su klausimu, ar tuomet, kai antspaudų nepanašumas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, nustatomas ne tiesiogiai importo metu, o tik atliekant patikrinimą išleidus prekes, importo valstybės narės institucijos dar gali atsisakyti pripažinti sertifikatą EUR.1 ir įpareigoti importuotoją laikytis 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytos procedūros, pabrėžtina, kad, kaip pažymėjo Komisija, „importo“ sąvoka pagal šią nuostatą turi būti suprantama plačiai ir dėl to apima iš esmės bet kurį laikotarpį iki to laiko, kol pasibaigia visos importuotojui tenkančios pareigos.
- 53 Remiantis 1 protokolo 23 straipsniu, kilmės įrodymai turėjo būti pateikiami muitinės institucijoms importo valstybėje nustatyta tvarka, o tai tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, reiškia, kad pateikiami visų pirma Muitinės kodekse nustatyta tvarka.
- 54 Šiuo klausimu Muitinės kodekso 77 straipsnio 2 dalyje buvo nurodyta, kad tais atvejais, kai muitinės formalumai atliekami naudojantis duomenų apdorojimo techninėmis priemonėmis, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, muitinės institucijos gali leisti kartu su muitinės deklaracija nepateikti sertifikatų EUR.1, tačiau šie dokumentai turi likti muitinės institucijose, kad jos vėliau galėtų atlikti patikrinimus. Be to, Muitinės kodekso 16 straipsnyje buvo numatyta, kad suinteresuotieji asmenys galiojančių nuostatų nustatytą laikotarpį, bet ne trumpiau kaip trejus kalendorinius metus, turi saugoti visus dokumentus ir informaciją, neatsižvelgiant į naudojamas dokumentų laikmenas, o pagal Muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalį, siejamą su to paties kodekso 201 straipsnio 2 dalimi, apie mokėtinus muitus buvo leidžiama pranešti trejų metų laikotarpiu nuo muitinės deklaracijos priėmimo.
- 55 Atsižvelgiant į šiuos svarstymus, 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punkte esanti frazė „dėl techninių priežasčių importuojant nepripažintas“ kartu su šio protokolo 23 straipsniu ir Muitinės kodekso 77 straipsnio 2 dalimi turi būti suprantama taip, kad ši frazė nurodo laiko momentą, kuriuo importo valstybė pirmą kartą pagal savo procedūros taisykles faktiškai patikrina sertifikatus EUR.1. Todėl minėta frazė gali būti taikoma ir atliekant patikrinimą išleidus prekes.
- 56 Todėl į antrąjį klausimą ir trečiojo klausimo pirmą dalį reikia atsakyti taip: 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą ir 32 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jeigu per patikrinimą, kuris atliekamas po to, kai prekės buvo išleistos, paaiškėja, jog ant sertifikato EUR.1 buvo uždėtas eksporto valstybės institucijų pateikto pavyzdžio neatitinkantis antspaudas, importo valstybės muitinės institucijos gali atsisakyti pripažinti tokį sertifikatą ir grąžinti jį importuotojui, kad sudarytų jam galimybę gauti po eksportavimo išduotą sertifikatą pagal 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą, o ne pradėti šio protokolo 32 straipsnyje numatytą procedūrą.

Dėl trečiojo klausimo antros dalies

- 57 Trečiojo klausimo antra dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar 1 protokolo 16 straipsnio 4 ir 5 dalis reikia aiškinti taip, kad sertifikatas EUR.1, kurio laukelyje Nr. 7 „Pastabos“ nėra minėto straipsnio 4 dalyje nurodytos frazės, tačiau pateikta nuoroda, kuri galiausiai turi būti aiškinama kaip reiškianti tai, kad sertifikatas EUR.1 buvo išduotas pagal šio protokolo 16 straipsnio 1 dalį, esant tokioms kaip pagrindinės bylos aplinkybėms turi būti laikomas po eksportavimo išduotu sertifikatu EUR.1, dėl kurio atitinkamoms prekėms gali būti taikomas Kotonu susitarimo V priede nustatytas režimas.
- 58 Šiuo klausimu primintina, kad, remiantis 1 protokolo 14 straipsniu ir 15 straipsnio 7 dalimi, sertifikatas EUR.1 iš esmės turėjo būti išduotas iš karto po to, kai prekės faktiškai buvo eksportuotos, kad galėtų būti pateiktas importo valstybės muitinės institucijoms.
- 59 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalis yra šios taisyklės išimtis, nes ja išimtinai ir aiškiai nukrypstant nuo šio protokolo 15 straipsnio 7 dalies leidžiama išduoti sertifikatus EUR.1 po eksportavimo, be kita ko, kai įrodoma, kad sertifikatas EUR.1 buvo išduotas, tačiau importuojant nepripažintas dėl techninių priežasčių.
- 60 1 protokolo 16 straipsnio 4 ir 5 dalyse tokiais atvejais reikalaujama, kad po eksportavimo išduotų sertifikatų EUR.1 laukelyje „Pastabos“ turi būti konkreti frazė, kurios tikslus tekstas pateiktas minėtoje 4 dalyje, t. y. „délivré a posteriori“.
- 61 Taigi, pagrindinėje byloje yra aišku, kad nors ant sertifikatų EUR.1, kuriuos *Sandler* pateikė po to, kai HZA atsisakė pripažinti iš pradžių pateiktus sertifikatus EUR.1, buvo uždėti Komisijai pateikto pavyzdžio antspaudai, tačiau minėtų sertifikatų laukelyje „Pastabos“ buvo įrašyta ne 1 protokolo 16 straipsnio 4 dalyje nurodyta frazė, o frazė „išduota pakeičiant“, taip pat atmestų sertifikatų EUR.1 data ir numeris.
- 62 Žinoma, pastarąją frazę galima būtų suprasti taip, kad antrą kartą *Sandler* pateikti sertifikatai buvo išduoti pagal 1 protokolo 18 straipsnį dėl pakeičiančių sertifikatų.
- 63 Tačiau, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo manymu, juos išdavusi institucija tomis frazėmis iš esmės pakankamai aiškiai nurodė, kad vėliau išduoti sertifikatai EUR.1 turi pakeisti iš pradžių išduotus preferencinio režimo patvirtinimus. Be to, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos nematyti, kad *Sandler* arba eksporto valstybės institucijos būtų ketinusios remtis 1 protokolo 18 straipsniu arba kad šio straipsnio taikymo sąlygos buvo įvykdytos.
- 64 Esant tokioms sąlygoms, tokie sertifikatai EUR.1 kaip nagrinėjamieji pagrindinėje byloje iš esmės galėjo būti prilyginti po eksportavimo išduotiems sertifikatams EUR.1, todėl importo valstybės institucijos negalėjo atsisakyti jų pripažinti kaip tokių.
- 65 Taigi importo valstybės institucijos, įvertinusios visas reikšmingas aplinkybes, turi arba pripažinti naujuosius sertifikatus EUR.1 kaip ištaisiančius pirmuosiuose sertifikatuose padarytą techninę klaidą, arba pradėti 1 protokolo 32 straipsnyje numatytą patikrinimo procedūrą, jeigu joms kyla abejonių dėl nagrinėjamų dokumentų autentiškumo arba atitinkamų produktų kilmės.
- 66 Todėl į trečiojo klausimo antrą dalį reikia atsakyti taip: 1 protokolo 16 straipsnio 4 ir 5 dalis ir 32 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jais importo valstybės institucijoms draudžiama sertifikatą EUR.1, kurio laukelyje „Pastabos“ nėra minėto straipsnio 4 dalyje nurodytos frazės, nors visi kiti šio sertifikato elementai atitinka šio protokolo nuostatų reikalavimus, tačiau pateikta nuoroda, kuri galiausiai turi būti aiškinama kaip reiškianti tai, kad sertifikatas EUR.1 buvo išduotas pagal šio protokolo 16 straipsnio 1 dalį, atsisakyti pripažinti kaip po eksportavimo išduotą sertifikatą EUR.1, kaip tai suprantama pagal

šio protokolo 16 straipsnio 1 dalį. Kilus abejonių dėl šio dokumento autentiškumo arba atitinkamų produktų kilmės, šios institucijos turi pradėti minėto protokolo 32 straipsnyje numatytą patikrinimo procedūrą.

Dėl ketvirtojo klausimo

67 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į antrąjį klausimą, į ketvirtąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl penktojo klausimo

68 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, į penktąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

69 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendžia:

1. 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, pastarąjį kartą iš dalies pakeisto 2007 m. vasario 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 214/2007, 889 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antrą įtrauką reikia aiškinti taip, kad ja nedraudžiama prašyti grąžinti muitus, jeigu leidžiant prekes į laisvą apyvartą buvo paprašyta preferencinio muitų režimo ir jis buvo pritaikytas ir tik vėliau, atlikdamos patikrinimą išleidus prekes, kai preferencinis muitų režimas jau nebegaliojo ir buvo taikomas standartinis muito tarifas, importo valstybės institucijos išieškojo skirtumą, palyginti su prekėms iš trečiųjų šalių taikytinu muito tarifu.
2. 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto Partnerystės susitarimo tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, Bendrijos vardu patvirtinto 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimu 2003/159/EB, V priedo 1 protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą ir 32 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jeigu per patikrinimą, atliekamą po to, kai prekės buvo išleistos, paaiškėja, jog ant judėjimo sertifikato EUR.1 buvo uždėtas eksporto valstybės institucijų pateikto pavyzdžio neatitinkantis antspaudas, importo valstybės muitinės institucijos gali atsisakyti pripažinti tokį sertifikatą ir grąžinti jį importuotojui, kad sudarytų jam galimybę gauti po eksportavimo išduotą sertifikatą pagal šio protokolo 16 straipsnio 1 dalies b punktą, o ne pradėti minėto protokolo 32 straipsnyje numatytą procedūrą.
3. Minėto 1 protokolo 16 straipsnio 4 ir 5 dalis ir 32 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jais importo valstybės institucijoms draudžiama judėjimo sertifikatą EUR.1, kurio laukelyje „Pastabos“ nėra minėto straipsnio 4 dalyje nurodytos frazės, nors visi kiti šio sertifikato elementai atitinka to paties protokolo nuostatų reikalavimus, tačiau pateikta nuoroda, kuri galiausiai turi būti aiškinama kaip reiškianti tai, kad judėjimo sertifikatas EUR.1 buvo išduotas pagal šio protokolo 16 straipsnio 1 dalį, atsisakyti pripažinti kaip po eksportavimo išduotą judėjimo sertifikatą EUR.1, kaip tai suprantama pagal šio protokolo 16 straipsnio 1 dalį. Kilus abejonių dėl šio dokumento autentiškumo arba atitinkamų produktų kilmės, šios institucijos turi pradėti minėto protokolo 32 straipsnyje numatytą patikrinimo procedūrą.

Parašai.